

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

Prenumerățiune nouă

la

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1879 cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Atragem atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Martie 1879 a'și înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie expeditura silită a sista sau a întârzi cu expedarea foiei*). Acei on. dd., cari prenumără de nou, să nu întârzie, pentru ca editura să se poată orienta cu tipariul esemplarelor.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire prin asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumărantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în expedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 19 Martie.

Este us constituțional ca un ministru, când aduce un proiect de lege să'l și motiveze. Dl ministru Augustin Trefort a îndeplinit dară numai o datorință constituțională, când între deputații dietei unguresci a împărțit și motivarea proiectului în cauza introducerii limbii maghiare în toate scoalele populare din ținutul coroanei S. Stefan.

Venindu-ne la mână motivarea proiectului din cestiune, cunoscut și cetitorilor nostri chiar și în textul paragrafat, am creșut, că va fi bine a o reproduce și noi în traducere, cum se și poate vedea mai la vale.

FOIȚA.

Aventurile

doctorului Van-der-Bader.

Din franțozesce de Evariste Carrance.

(13. urmare.)

X.

Familia Pieters. (urmare.)

— Bogățiile Naturei și Splendoarea Ceriului, începî Angelica, pe când tinera copilă luă de pe o masă un voluminos album, poem în două-deci-și-opt cântece.

Partea primă: Splendoarea Ceriului.

Nouă ne este milă de acei ce ne fac onorul a se interesa de aceasta istorioară, pentru poemul colosal, al cărui cetire începuse doamna Pieters cu glas entusiasm, dară nu, vom tăcea de atitudinea particulară a eroului nostru Van-der-Bader.

Învățatul căscă ochii și urechile, fisionomia sa reproducea fidel impresiunile străine a spiritului seu.

Dedat cu discusiuni reci scien-

tifice, el în zădar și da toată truda de a pricepe acest limbajiu necredibil și pentru el absolut nou.

Aceasta dură timp îndelungat.

Cu încetul se vedea ochii doctorului închidîndu-se sub influența ritmului monoton al Splendoarei Ceriului.

Dintrodată resună, în mijlocul cântului al doilea un horcăit sonor.

Eroul nostru durmia.

XI.

Trei contra unul.

Doamna Angelica se întrerupse repede, și privia la fiica și la bărbatul ei cu un aer îngrozitor.

— Oboseala, oftă Pieters.

— În adevăr, murmură pseudo-literata, cu glas sugrumat.

— Domnule doctor, exclamă Constanța.

Învățatul avea somn adînc.

Pieters îl luă de mână.

— Unde mă aflu? dișe el deschidînd ochii.

— În mijlocul amicilor D-tale, în mijlocul admiratorilor D-tale.

Doamna Angelica își închise ma-

înțeles până acum s'ar pute înțelege și mai departe.

Bar. Eötvös, sub care s'a făcut art. de lege 38 din 1868, de bună seamă încă va fi priceput ce i lipsește Ungariei, dar pentru aceea el nici n'a visat, că fericirea acestei țeri atîrnă dela un abcdar sau de la o gramatică ungurescă, destinate a intra în toate scoalele nemaghiare.

Aici este șovinismul, care calculează, că va pune toate mijloacele în mișcare, ca să învețe în două, mult trei generațiuni pe toate naționalitățile unguresce și în chipul acesta să pună în picioare un popor de 15 milioane de Maghiari.

Cumcă aceste sînt visuri, cari nu se mai pot realiza, ni-o spune într'un moment bun și motivarea ministrului. Ea singură recunoaște, că cu puterea nu se constringe nimenea să învețe nici limba statului. Recunoștința aceasta pentru ministru este o temere, care nu trebuia tradată, căci dacă n'ar fi așa, atunci nu se îngrădia el de altă parte cu tot felul de măsuri, cari trec peste resortul lui, luând într'ajutoriu și ministerul de interne.

El ne asigură că limba naționalităților este garantată prin legi anterioare. Pentru acei ce cetesc în țeri departate legile anterioare și proiectele cari se fac, acele și aceste vor avé un efect plăcut și trecînd iute peste motivări, îi va face să admire liberalismul guvernărilor nostri; cine scie însă cum se păzesc legile anterioare, și cine percurge cu atențiune chiar motivările proiectelor ce se fac, se va convinge, că la noi guvernul una dișe și alta face. Guvernul adevărat ne spune, că limba naționalităților este asigurată, dar tot el ne spune, că trebuie să învățăm pe cea a statului. Ca și când cetățenilor din Ungaria nu le-ar mai lipsi alte de cât curat numai limba maghiară. Dar apoi noi „Stan Patii” oare nu scim ce garanții ne-au oferit art. pentru egala îndreptățire a na-

ționalităților și până nu s'a ivit acest nou proiect de lege?

De altmintrea să lăsăm pe ministru de instrucțiune să facă încercarea ce intenționează, ca în sfârșit să se convingă, că nu și ajunge nici scopul ce dișe în motivare că dorește să'l ajungă, dar nici pe acela care cutetă că l'va ajunge.

Dacă încercările se faceau cu 40 de ani înainte mai era ce mai era. Acum însă e prea târziu!

Revista politică.

Sibiu, în 19 Martie.

Foile maghiare nici acum nu încetează a ataca pe Români pentru atitudinea lor față de proiectul de lege pentru maghiarizarea scoalelor. „Hon” reproduce după „Nemere” o episodă din Zernesci, unde după cum spun aceste foi, o încercare a câștiga subscrieri pentru o adresă de mulțămire către mitropolitul Romanul a făcut fiasco. Fericiti cei ce cred în scorniturile diaristice maghiare! Adresa din cestiune, putem asigura pe cetitorii nostri, este semnată cu sute de subscrieri. Pe de altă parte „Pester Lloyd” în nr. seu de ieri (nr. 89, edițiunea de dimineața) aduce cu mare emfasă scirea, că domnul Michael Széher, un executor al testamentului fericitului Emanuil Gojdu și-a dat dimisiunea din cauză „că el a aflat în mișcarea episcopatului român o ninsuință antipatriotică și voesce a fi depărțat dela acel teren, pe care se concentrează efectuarea tuturor scopurilor culturale în aceea personalitate, care a fost arangerul demonstrațiunilor cunoscute.” Minunat om domnul Széher!

În politica esternă este acum la ordinea zilei Rumeliarșriteană. Principele Gorciacoff a adresat puterilor europene o notă, a cărei analiză este următoarea: guvernul rusesc crede, că opul păcii întreprins de congresul de la Berlin va fi periclitat, dacă trupele

— Of! făcî Van-der-Bader sculându-se.

— Amicul nostru este obosit, observă Pieters, închide-ți albumul, Constanța; îl vom examina mâne cu plăcere.

— Da, da, mâne, gîngăni învățatul, care de sigur nu scia unde se află...

Pieters îi oferî brațul și l'conduse în etagiul prim în odaia de onor.

— Învățatul tîu este un țărănoiu dișe Angelica către Pieters, care se reîntoarșe vesel.

— El ar fi o partie bună pentru fiica noastră, dișe acesta.

— Eu nu voiu consimți niciodată la căsătoria aceasta, replică cu vioiciune pseudo-literata.

— Constanța auđise vorbele aceste.

Odată singur în odaia sa, Van-der-Bader oftă adînc și se întinșe pe un vast și moale fotoliu.

Apoi, după ce privise împregiurimea sa, luă cu blîndețe cartea lui Michelet și o deschise.

nuscriptul și Constanța și deschise albumul.

Van-der-Bader aruncă o privire surprinsă asupra multelor figure aședate cu artă în cadre speciale.

— Ei! dișe el, nu este acesta timbrul de postă al patriei mele?

— Fără îndoială, domnule doctor, și eată aci și timbrele franceze.

Oh! colecția e completă... privește numai, câtă varietate în colori... și în figuri... eată timbrul imperiului și al republicei... să trecem, dacă potesci, la timbrul italian; eată timbre de ale lui Victor Emanuel în diverse valori; mai încolo timbrele României și timbrul colosal chinezesc.

Eată aci Svițera și timbrele sale aurie, cele rusesci sînt mai rare, cele grecesci imprimare în Franța, întâia și a doua emisie, poți deosebî distincția în coloare. Pagina aceasta este consacrată confederațiunei germane, ceealaltă Spaniei.

Vei observa timbrele republicei argentine și a statelor unite din America. Eată aici timbrele lui Leopold I și a fiului seu, suveranului nostru...

rusesci părăsesc Rumelia răsăriteană, precând comisiunea de graniță n'a isprăvit lucrările sale, organizațiunea provinciei nu este gata, miliția încă nu este formată și pasiunile naționale sunt înflăcărâte, precum au dovedit în timpul din urmă tulburările din Slivno. Astfel guvernul rusesc află de consult și în spiritul tractatului dela Berlin, ca comisiunea rumelică-răsăriteană, după ce lucrarea ei va fi isprăvită și va fi dobândit sancțiunea sultanului, să se reîntoarcă la Filipopole pentru de a instala pe guvernorul general, a cărui denumire se așteaptă, și a' l sprigini cu autoritatea sa. Guvernul rusesc voiesce mai departe să îndegiteze, că nu ar fi oare consult, a lua în considerare propunerea așternută congresului făcută de contele Andrassy și sprijinită de plenipotențiatul engles, adică: a executa ocupațiunea Rumeliei răsăriteane printr'un corp de trupe de 10—15.000 oameni, compus din contingente a acelor puteri, cari voiesc a lua parte la ocupațiune, cu scop a susține după părăsirea țerei de Ruși, ordinea și a da regaz pentru executarea succesivă a instituțiilor Rumeliei răsăriteane, acordate prin tractatul dela Berlin. La cas când puterile ar accepta în principiu acest punct de vedere guvernul rusesc va intra în pertractări, pentru a realiza aceste propuneri.

Se țice, că principele Bismarck ar fi țis la aceste: „Eu v' dau binev'ntarea mea, însă nici un soldat și nici un cruceriu!”

Ovreeii din România încep eară a provoca scandal pentru a face vorbă și a încărca apoi toate în spatele Românilor. Vom aduce în nr. viitor, (de astădată nu ne permite spațiul), o descriere detaliată despre un scandal ovreesc din Iași după foile de acolo.

Motivarea

proiectului de lege intitulat: „Despre obligăm'ntul de a învăța limba maghiară în instituttele populare de instrucțiune.”

Este de o potrivă în interesul tuturor cetățenilor unui și acelu stat, ca în urma legăturii celei strinse dintre d'nsii și a multor feluri de atingeri, cari sunt neap'rat de lipsă între d'nsii, să se înțeleagă unii pre alții.

În cele mai multe staturi limba comună națională, fiind totodată și limba statului îndeplinește de sineși lipsa înțelegerei împrumutate.

Însă într'un stat cu limbi multe cum este țara unguerească înțelegerea împrumutată numai atunci este cu puțință, dacă o samă de cetățeni, țin' se

— Unde se află amorul murmură el.

Recet' tare pasagiul următor: „Fie-care femeie se simte drept un centru puternic de amor, de atracțiune, împregiurul căruia totul trebuie să grăviteze.”

— Da, da, măestre, țise el cu bl'ndete, întreaga ta teorie admirabilă se află aici; pentru a analiza amorul, trebuie să cunosci femeia; pentru a analiza femeia, trebuie să cunosci amorul. Eu voiu cerceta, și doară voiu și afla, căci eu nu renunț la aceasta operă sublimă. M'ne voiu continua călătoria, și te voiu ruga, o măestre, a'mi spune adev'rul asupra acestei vaste și superbe sciințe!

În momentul acesta, se deschise ușa încet și Constanța apăr' pe prag.

Doctorul se uită spre d'nsa fără surprindere.

Tin'ra copilă și puse un deget pe buze.

(Va urma.)

ei de ori-ce naționalitate, și vorbească ei ori-ce limbă ca limbă maternă, s'nt în stare a se exprima și într'o limbă comună în care ceilalți cetățeni pot fi înțeleși și pe acestia îi pot înțelege. Limba aceasta comună poate fi limba majorității, sau limba statului, ceea ce în casurile cele mai multe este una.

Intre locuitorii Ungariei, cari vorbesc limbi diverse, nici o populațiune nu se bucură în privința limbei de o absolută majoritate; însă pe lângă acela majoritatea relativă este pe partea celor ce vorbesc unguerească și fiind că a acestora este limba guvernului statului, a legislațiunii și a justiției, numai poate fi îndoială, că dacă este de lipsă, ca pentru comunicațiune și înțelegerea împrumutată să se ia una din limbile moderne, aceasta nu poate fi alta, decât limba majorității: cea maghiară.

Statul unguerec, după mărturia istoriei sale mai de o mie de ani nu s'a nevoit nici odată după contopirea naționalităților nici după ștergerea limbilor lor. Nu este de mult de când prin articolul de lege (1868. XLIV) despre egala îndreptățire a naționalităților, s'a permis pe lângă cea mai mare libertate, ba s'a asigurat folosirea limbilor materne proprie naționalităților ce locuiesc în stat.

Dar dacă statul nici odată și nici acum n'a avut scopul a priva pe naționalități de limba lor, sau numai a le mărgini în întrebuințarea ei, de altă parte, fiind în interesul naționalităților, ca, după ce în viața privată, în bisericile și scoalele lor, în comunele și literatura lor se folosesc de propria lor limbă și se nizuiesc pentru desvoltarea ei mai departe, membrii acelor să scie vorbi și limba, care pentru Ungaria este limba de stat, a legislațiunii și a guvernului, fără de a cărei cunoscință sunt marginite naționalitățile în valoarea intereselor lor și eventual în apărarea lor.

Ar fi o nisuință fără de scop, a silii pe cetățenii de stat de altă limbă să și însușească și limba statului pe lângă cea maternă. Dar a oferii ori și cui modrul cum să și-o poată însuși încă din copilărie, o astfel de binefacere merită față cu statul numai multămită. Unicul mod însă este a primi limba maghiară între obiectele de învățăm'nt din scoala elementară și prin aceasta a face cu puțință învățarea limbei maghiare și generațiunilor următoare a cetățenilor statului.

Precum s'nt primite în învățăm'ntul superior și de mijloc mai multe limbi straine de obiecte obligate fie cu scop de cultură sciintifică — cum e cea clasică — fie din punct de vedere al lipselor din viață, cum s'nt cele moderne, cu deosebire cea nemțescă și cea francesă, fără ca să fie (cum a fost cea latină sute de ani) întrebuințate ca limbi de propunere: tocma așa este în firea lucrului, că pe când fiesce-care naționalitate folosese fără nici o pedecă limba sa maternă în scoalele sale ca limbă de propunere, să primească și limba maghiară între obiectele de învățăm'nt. Aceasta într'atâta este de lipsă, încât trebuie să considerăm de scăpare din vedere, dacă articolul de lege XXXVIII nu s'a îngrijit din destul în această privință și institue limba maghiară de obiect obligat numai în preparandii, în scoalele superioare populare și civile — intru cât aceste nu s'nt și maghiare cu limba; — din contră scoalele elementare populare, cele comunale ca și cele confesionale s'nt de obligate numai la învățarea limbei materne. Ba chiar și încât privesc preparandiile amintesc, ce e drept, de limba maghiară între obiectele obligate, dară nu cere garanție despre aceea, că o învață candidații în mesură și în atâtea oare, în cât să și-o poată însuși de ajuns în timpul cursului de

trei ani din preparandie, căci altminterea nu se ajunge nici un scop prin primirea aceleia între obiectele de învățăm'nt.

Deci, de oare-ce articolul de lege XXXVIII din 1868 nu s'a îngrijit din destul de învățarea limbei maghiare în scoalele populare. s'a rezervat activității mai departe a legislațiunii să suplinească și această scăpare din vedere. Aceasta trebuie suplinită cu hotăr'irea dictată de ponderositatea cauzei și de interesul tuturor locuitorilor țerei, însă cu precauțiunea și moderațiunea pretinsă de greutatea executării și înainte de toate de cruțarea simțemintelor naționalităților de altă limbă.

Aceste puncte de m'ncare înainte ochilor, proiectul de lege de față înainte de toate estinde îngrijirea sa asupra acelor preparandii (confesionale), a căror limbă de propunere nu este cea maghiară; și în care, conform § 13 și 88 din art. de lege XXXVIII, limba maghiară și de altminterea este obiect obligat și cu considerare la aceste pretinde, ca și pe viitor să se ia atâtea oare încât să le fie cu puțință tuturor candidaților de învățatori în restimpul cursului de trei ani din preparandie a și însuși în vorbire și scriere limba maghiară.

Dacă s'ar pretinde dela preparandiile nemaghiare respective dela candidații de învățatori, cari învață în acele ca în decurs de trei ani să și însușească limba maghiară în gradul încât să o folosească în scoalele lor ca limbă de propunere sau de instrucțiune, aceasta fără îndoială ar fi o pretensiune ultraistă sau imposibilă de împlinit, de oare ce cunoscința deplină a unei limbi presupune facultatea de a o folosi fluent, liber și cu ușurătate. Intr'aceea nu se pretinde decât să fie în stare a propune ca și ori ce alt obiect aparținătoriu scoalei populare, după gramatică și a deprinde metodic copii în ceea ce învață; astfel e problema, carea preparandia cu certitudine o poate deslega în curs de trei ani, întrebuințând spre acest sf'rsit cinci — șase oare pe săptămână. Tocma de aceea este o pretensiune ecuitabilă ceea ce este statorit în § 2 al proiectului de față, că „după trei ani — va să țică a unui curs de preparandie — socotiți dela intrarea în vigoare a acestei legi, nime-nă nu poate fi aplicat învățatoriu sau învățatoriu aucsiliar, care nu și-a însușit limba maghiară într'atât, în cât să fie în stare a o propune în scoalele populare.”

Lângă o astfelu de îngrijire pentru învățatorii ce se cualifică acum și în viitor este de lipsă a purta grije și de învățatorii cari s'nt deja în oficiu și poate că s'nt nedepriși cu limba maghiară, pentru ca și acestia, sau prin sirguintă privată, sau prin ajutoriul cursurilor supletorice, ce se vor r'ndui pentru d'nsii, să și poată însuși limba maghiară.

Din privință, că acestia nu pot ca preparanți întrebuința tot timpul pe învățatură; mai departe fiind că între d'nsii s'nt unii mai înaintați în v'rstă, căror însușirea unei limbi străine le face greutate mare, proiectul doresce să dispună cu considerațiune (§ 3), de oare ce învățătorilor ce s'nt acum în oficiu, sau conform § de mai înainte vor intra în oficiu înainte de expirarea celor trei ani, li se duplică termenul, sau li se îngăduie șase ani dela intrarea legii în vigoare pentru însușirea limbei, într'atâta, încât pe lângă depunerea unui examen să se poată justifica că s'nt în stare a o propune.

Față cu învățatorii înaintați tare în v'rstă, cu deosebire trecuți preste anul al cincidecilea al vieții, legea doresce a face din considerațiune excepțiune, intru cât pe acestia, îi încrede ministrului, ca la cererea lor

proprie, să i dispenseze de obligăm'ntul acesta.

Proiectul de lege îngrijindu-se astfelu de prima condițiune, va să țică, de punerea în pozițiune a învățătorilor poporali spre a învăța limba maghiară, poate pronunța (§ 5) cu îndrăsneală, că trec'nd șase ani dela intrarea în vigoare a legii de față, limba maghiară va fi un obiect obligat de învățăm'nt în toate scoalele elementare și în scoalele mai înalte populare, pe care din urmă, deja §§ 64 și 74 din art. de lege XXXVIII din 1868, a făcut-o obiect obligat de învățăm'nt.

De oare ce acolo, unde este cu puțință, ca limba maghiară să devină obiect obligat de învățăm'nt încă înainte de termenul ficsat și nu i stă nimica în cale de a ajunge la valoare, proiectul de lege (§ 4) enuncie, ca în scoalele nemaghiare, cu învățatoriu expert în limba maghiară, sau unde (§ 6) înainte de împlinirea celor șase ani se aplică unul de acestia, cu deosebire dacă este unul dintre acei candidați de învățatori, care după împlinirea cursului de trei ani au eșit din preparandie, acolo este a se pune în lucrare introducerea limbei maghiare ca obiect obligat de învățăm'nt numai de cât, sau după ce s'a ivit timpul și împregiurarea pentru acest sf'rsit.

Afară de cele amintite se mai arată lipsa unei dispozițiuni transitorie și posibilitatea unei excepțiuni. S'nt comitate, în care naționalitățile de limbă nemaghiară s'nt așa de amestecate cu Maghiari si vin atât de des și de țilnic în atingere cu Maghiarii, încât pentru d'nsii cunoscința limbei maghiare este o lipsă foarte viu simțită, din care cauză doresc ei înșiși, ca se fie instruiți intr'nsa în timpul copilăriei lor. În comitatele aceste învățarea limbei maghiare din scoală ar întâmpina cu atât mai puțină greutate, cu cât și învățatorii de limba nemaghiară, cari vin în atingere cu Maghiari, în cea mai mare parte cunosc limba maghiară într'atât, încât o pot și propune. Se poate țice fără de șfială că comitatele din nordvestul țerei: Pojonul, Neutra, precum Semplinul, Baci-Bodrogul în cea mai mare parte și mai multe ținuturi și cercuri intr'alte comitate încă se află în amintitele împregiurări.

Cu privință la aceste proiectul de lege (§ 87) cere pe sama ministrului de culte și instrucțiune publică imputernicire, ca pe baza datelor căștigate, parte prin propriile sale organe, parte prin funcționarii politici și în înțelegere cu ministrul de interne să poată decide în care comitate sau părți ale acestora este de a se pune în lucrare graduat introducerea limbei maghiare ca obiect obligat de învățăm'nt, înainte de termenul ficsat cu șase ani.

Deci, pentruca în preparandiile cu limbă nemaghiară, conform pretenșiunii acestei legi, învățarea limbei maghiare să se continue, de altă parte pentruca să nu se eludeze punerea în lucrare a decisiunilor privitoare la scoalele populare, sau din indolență, sau din neglijență, sau din voință rea, sau în urma unui entusiasm estravagant național și a temerei neîntemeiate, proiectul de lege încrede controla — aceasta este în firea lucrului — inspectorilor scolari și organelor date aume ministerului de instrucțiune publică prin § 3 a legii (1876: XXVIII) despre autoritățile scoalei populare.

Cuprinđendu-le toate aceste la olaltă se poate țice fără șfială, că proiectul de față, nefăc'nd limba maghiară limbă de propunere în scoalele populare, ci numai obiect obligat de învățăm'nt, nu vatămă drepturile naționalităților garantate prin lege, are la executare înainte ochilor greutățile și gradațiunea tranzițiunii, și preste tot rămâne între mărginile e-

cuității și posibilității, răspunzând la o lipsă — simțită de mult din toate părțile.

Budapesta 11 Martie 1879.

Augustin Trefort m. p.

Proiectul de lege

pentru introducerea obligatorie a limbii maghiare în scoalele populare, în comisiunea dietală pentru instrucțiune.

Comisiunea dietală pentru instrucțiune a început în zilele aceste dezbaterile suspomenitului proiect de lege. După ce presidentul Várady, și notariul Baross și-au exprimat pentru alegerea lor mulțămăta, presidentul a deschis dezbaterile generale.

Ministrul Trefort recomandă primirea proiectului, accentuează însă totdeodată, că ar fi aplecător, a primii și propuneri de modificări, cari ar ține la ușurarea normelor statorite în proiect.

Grünwald ține proiectul de greșit și inoportun. El este pentru introducerea învățământului limbii de stat în scoalele elementare orășenesci nu însă în cele sătesci. Totuși el primesc proiectul ca basă pentru dezbaterile speciale cu rezervarea însă de a face propuneri de modificări.

Molnár regretă, că ministrul n'a primit încă în legea scolară populară din 1868 norme indigitatoare și și rezervă și el a face propunerile sale speciale.

Hegedüs primesc proiectul cu mulțămire.

Csengery face propunerea, a se amâna dezbaterile până după Paști și accentuează totdeodată în enunțarea sa, că învățarea limbii maghiare este grea în acele ținuturi, unde nu există ocaziune spre a o pute și exercita în pracsă.

Baross respinge punctul de vedere al oportunității și afirmă, că elementul dominitor drept suveranității sale legale politice are dreptul și obligamentul, a silii elementele nemaghiare la învățarea limbii de stat.

Poór salută proiectul cu simpatie.

Csengery conjură, a nu se face iluziuni în privința rezultatelor legii, își retrage însă propunerea de amânare și așa presidentul se află în pozițiune de a enunța, că comisiunea unanim a primit proiectul ca basă pentru dezbaterile generale.

La propunerea lui Baross titula a suferit o scurtare stilistică. Propunerea Baross-Molnár: a să lăsa afară pasagiul introducătoriu, care accentuează necesitatea, a da fie-cărui cetățean privilegiul spre a învăța limba statului, se respinge.

§. 1. al proiectului se primesc cu puține schimbări stilistice; tot așa §. 2, unde schimbarea stilistică consistă într'o precizare mai esactă.

Pertractarea se va continua.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Sibiu, în 16/28 Martie 1879. (Adunarea generală a institutului de credit „Albina”). Astăzi s'a ținut în Sibiu a VI adunare generală a Institutului național de credit și de economii „Albina”.

Acționarii au fost reprezentați în număr destul de însemnat.

Prestele tot a fost de față 38 acționari, cari reprezentau 386 voturi. Numărul acțiunilor depuse la institut în înțelesul statutelor din partea a 282 acționari ce au voit să ea parte la adunare respective au imputernicit pe alții, au fost 1216.

Adunarea generală a rezolvit lucrările sale după ordinea din programa publicată din partea direcțiunii cu

datul Sibiu 22 Februarie a. c. și adecă:

S'a cetit raportul direcțiunii, din care s'a constatat, că operațiunile institutului în anul 1878 au fost cu mult mai favorabile ca în anii trecuți. Mai ales din computul anului 1878 publicat și tipărit și din asemănarea cu anii trecuți se poate vedea, cum dela înființarea institutului din an în an a crescut creditul acestui institut. Cu finea anului 1878 culminează cifra revirementului (circulațiunii în numerar la casă) la cifra de 3,863,636 fl., venitul brut se urcă la cifra de 84,698 fl., dividendă de pe o acțiune 9 fl. 50 cr. statorită pe basa profitului curat de 34,077 fl. v. a.

3% pentru scopuri de bine facere și adecă suma de 524 fl., s'a împărțit, precum urmează:

1. Pentru nenorocii din Seghedin	100 fl.
2. Pentru reuniunea română de cântări din Sibiu	100 ”
3. Pentru înmormântarea studenților săraci din Blaj	100 ”
4. Pentru reuniunea de cântări din Oravița	50 ”
5. Pentru studenții săraci din Năsăud	50 ”
6. Pentru fundațiunea jigaiană a studenților săraci din Beiuș	50 ”
7. Pentru o față sârmană, ce studiază în Sibiu	50 ”
8. Pentru spitalul civil Francisc Josef din Sibiu	24 ”

Marcele de prezență a membrilor din direcțiune să fie ficsate cum a fost în anul trecut cu 3 fl.

În direcțiune s'au ales doi membri în persoanele dlor G. Barițiu și Grigoriu Mateiu.

În comitetul de revisiune s'au ales mai aceiași membri, cari au fost și în anul trecut.

Numai la al 7-lea punct din programă, adecă unde se tracta de modificarea respective de întregirea unor §§ din statute s'au ivit unele diferențe de păreri, căci unii dintre acționari erau de părere, să se ocupe deocamdată adunarea numai cu modificarea statutelor în estensiunea în care s'a publicat în programă, ear alții voiau să se estindă mai departe la revisiunea și a altor paragrafi.

Presidentul adunării a fost în dreptul seu pe baza statutelor a nu admite între lucrările adunării obiecte ce nu au fost luate în programă, și cari nici nu s'au insinuat destul de timpuriu la prezidiul adunării spre a fi luate în programă.

Prestele tot dezbaterile a decurs neted, ceea ce probează și împregiurarea, că într'o singură di adunarea și-a terminat lucrările sale.

Chirper, în 13 Martie 1879. (Reuniunile preoțesci). Am cetit în vre-o câți-va numeri ai prețuitului d-voastră diuar, că ideea ce preocupă pre mai mulți dintre colegii mei preoți este: înființarea de reuniuni și conferențe preoțesci după tracturi; după unii pentru delăturarea datinilor superstițioase; eară după alții dintr'alte puncte de vedere. Față cu delăturarea datinilor introduse în biserică și la săvârșirea misterilor trebuie să recunosc și eu, că deși acele există, și nu o putem nega, totuși scopul de-a se delătura prin conferențe și reuniuni preoțesci nu se poate ajunge, căci acele după afirmățiunea unui domn corespondent s'ar pute curăți ex officio, dacă fie-care preot se va ține strins de cărțile rituale; căci având noi a dezbate în conferențele noastre un atare obiect s'ar nasce numai o confuziune mai mare; ci lăsând atari obiecte a se tracta de cei ce sunt competenți, să recomandăm conferențele și reuniunile preoțesci dintr'alt punct de vedere, și

adecă: pentru promovarea culturii, și pentru îmbunătățirea stărei materiale a tuturor preoților din archidieceasă. Cultura spirituală, și averea materială sunt două condițiuni de viață, care lipsind preoțimei nu o vom vedea nici odată la postul seu.

Pentru cea dintâiu ar fi ca mijloc salutar: înființarea conferențelor preoțesci după tracturi; eară pentru a doua: înființarea unui fond comun preoțesc pentru întreaga archidieceasă, după modelul diecesei Aradului.

Am vădut, că pentru învățători, văduve, și orfanii acelora s'a interesat mai întâiu statul creând pentru ameliorarea sortei lor un fond de pensuni, și după aceea și pre consistoarele noastre creând atari fonduri între marginile autonomiei bisericesci. Oare preoțimea află-se într'o stare tocmai de invidiat, ca să nu aibă și ea lipsă de un fond în care cu plăcere și-ar depune filerul seu fiind sigură, că atât starea bătrânețelor, cât și soartea văduvelor și a orfanilor ei, sunt după puțință asigurate. Oare nu avem exemple destule din trecut și present, că atât preoți bătrâni, cât și văduve și orfanii preoțesci sunt peritori de foame, ba arareori și obiect de dispreț al străinilor?

Parochul până se află cu destulă putere fizică pre lângă laboare cruntă abia și poate câștiga cele de lipsă pentru susținerea sa și a familiei; dară când devine neputincios, după pracsă bisericască, i se dă ca ajutor un capelan. Scim din concursurile publicate în „Tel. Român” pentru posturile de capelani, că emolumentele împreunate cu acele sunt jumătate din toate venitele parochului, (nu cunosc excepțiuni). În cât s'a ușurat soarta unui paroch bătrân prin instituirea capelanului fie-care putem vedea și consecințele sunt: în loc de un preot sărac și lipsit — doi.

Vedem precum am afirmat mai sus, că pentru învățători s'au îngrijit deși cam târziu, statul și confesiunea; cred că și pentru institutul preoțesc s'ar pute face cel puțin atâta dacă nu și mai mult, fiind cu toții convinși, că și lefele preoților precât sunt de neînsemnate și modeste, pe atâta sunt de neregulate, sau mai bine dis regulate pe hârtie. Cultura și averea materială, strins luate sunt pentru preot astăzi *conditio sine qua non* și dacă nu merge treaba într'o direcțiune să o cercăm într'alta. S'au regulat parochiile și sinoadele noastre, s'au înființat la repețița provocare a Prea Ven. Cons. archidieceșan fonduri parochiale pre unde sau putut, există un fond pentru ajutorarea preoteselor văduve înființat de bărbatul de al cărui nume cu adença venerațiune ne aducem aminte, dară cu toate n'am ajuns așa departe, încât să putem dice, că înființarea unui fond comun preoțesc ar fi o cestiune de amănat.

Să dorim cu toții, fraților preoți, și dorința noastră o vom vedea realizată, cu atât mai vârtos, că vedem pe superiorii noștri interesându-se atâta de tare de venitorul nostru și priveghind pentru sufletele noastre așa, ca cum ar avé să dea samă, să sperăm că tot de cătră dênșii se vor afla și mijloacele spre ajungerea scopului cel vom dori; eară noi să ne purtăm astfel: ca cei ce au să dea samă de noi cu bucurie să o poată face aceasta, și nu lăcrimând.

George Borzea,
paroch gr. or.

Varietăți.

* (Concertul) arangiat din partea reuniunilor de muzică germane a reuniunii de cântări române și maghiare în favoarea nenorocilor din Seghedin va avé loc Marți în 8 A-

prilie c. n. seara 7 oare în teatrul orășenesc.

Bileturi pentru loge și locuri numerisate să primesc de Joi 3 Aprilie încolo la librăria Schmiedecke (piața mare). Edarea biletelor va urma de Luni 7 Aprilie începând.

Prețul locurilor: O logiă în etajul I 5 fl., parter 4 fl., în etajul, II 3 fl., un loc numerisat în part. I 80 cr., în part. II 60 cr., în logia pentru străini 1 fl.

* (Miseria din Londra). Eată după o scrisoare din Londra, o grozavă descriere a miseriei ce domnesce în oare-cari cartiere a bogatei cetăți. Pe strade se întâlnesc grupuri de oameni cu fața veștedă, în sdrențe, cântând acest refren lugubru: We have no work to do! (Nu avem de lucru!) Și, derisiune complectă, acest cântec cerșitoresc, ei îl psalmodiază pe aria Marlboromgh, care este de origine engleză și emnamente națională. Casele de caritate, (Workhouse) sunt pline. Din toate părțile se organizează subscripțiuni pentru a veni în ajutorul nenorocilor. Mulți particulari dau mâncare celor flămânzi. Dar numărul ființelor ce trebuiesc ajutate este așa de mare încât binefacerea este în neputință de a ajuta toate miseriile. În mahalale sărace miseria este grozavă. Mor literalmente de foame. În timpuri ordinare, miserabili din Londra trăesc când mai bine când mai rău, sau, mai bine dis, vegetează. Când eara este grea, ca acum, este înspăimântător. Pe când în West-End să găsesce bunul traiu, averea și toate rafinăriile lucului, în Drurylanc, în quartirul Saint-Gilles, în East-End, în White-Chapel, nu există o persoană din dece, din o sută de mii, care să fie în abundență. Numărul de mijloc al nenorocilor ce mor de foame la Londra constatat oficial este de 100 până la 120 pe an. În realitate, este cu mult mai mare. Dar te cuprinde spaima, când gândești la cât poate să se urce anul acesta.

„St. R.”

* (Prezență de spirit). Un căpitan de vânători ia arma din mâna unui soldat, care da foarte rău la semn, dicând: „Prostule uite la mine! Nu e lucru mare!” El descarcă pușca și glonțul sbură pe lângă țintă. „Așa dai tu!” strigă căpitanul încercând arma. Al doilea glonț atinse cercul cel mai din afară al țintei. „Așa dai voi cealaltă!” strigă ear căpitanul. El descarcă arma a treia oară, lovesce centrul și punând pușca jos, dise cu răceală: „Așa dau eu!”

* (O sentență salomonică). În Mainz un june aședându-se într'o restaurațiune pe un scaun turtesce o pălărie, carea era pusă pe acel scaun. Proprietariul pălăriei pârând pe jucele păgubitor pentru desdaunare, judecătoria hotăresce următoarele: Scaunul nefiind locul pentru de posite de pălării și fiind că toți aceia, cari totuși îl întrebuințează pentru un atare loc o fac aceasta pe risicul și contul lor, *păgubașul pălăriei se respinge cu cererea lui de desdaunare și este datoriu, a solvi pârâtului toate speșele judecătorești.*

* (Memphis) cetatea cea renumită din Tennessee, carea în vara trecută a fost așa de grozav cercată de boala „frigurilor galbine”, ași nu mai este cetate, ci numai o parte fără nume a teritoriului statului Tennessee. Aceasta s'a întâmplat din cauza datorriilor. Cetatea Memphis, ca foarte multe cetăți de-ale noastre, a făcut datorii peste datorii, solvind numai din interesele mari decădute ici colea câte ceva, nimic însă din capitalul banilor. Ajungând în modul acesta la o datorie de 5 milioane și-a perdit și creditul. Creditorii voidind acum paralele lor, cetatea Memphis în strimtoarea

cea mai urâtă s'a adresat către legislația cu rugarea: ca să i se de-tragă dreptul de cetate. Aceasta întemplantându-se Memphis ați este eschisă din rëndul corporațiilor municipale și creditorii ei prin aceasta manevră au ramas de-ocamdată cu buzele umflăte.

* (O fată indiană) cu numele poetic „Vapa-Coona“ din neamul Miamiilor locuind nu departe de Vobash în statul Indiana are dorința, de a se mărita după un „Alb“ și și caută unul ca acesta prin anunțuri pe celele jurnalistică, care acumă este în modă. În anunțuri spune Indiaua, că ea va aduce mirelui între alte lucruri frumoase mobile și deosebite scule indiane ca zestre. Un june de 60 ani, subțire și slab ca un pai de himei, schiop de un picior și cu nasul rupt, cu numele Madison Hazleton din statul Hoosilor, cugetând a fi pentru o Indiană destul de frumos și tinăr, o peșcesse dară o și pășesce, pentru că fata roșie tăcând prinde măciuca și fugăresce pe peștorul din colibă afară.

* (Mulțămită). Tuturor P. T. domni și doamne, cari în număr atât de considerabil au concurs la onorurile din urmă, arătate mult regretatului soț și părinte, repausatului paroch Sava Popoviciu Barcianu din Reșinari și tuturor, cari din acest trist incident ne au onorat cu binevoitoarele lor consolări, le aducem prin aceste adânc simțite noastre mulțămite.

În numele familiei

Dr. D. P. Barcianu.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Petersburg, 31 Martie n. „Agence russe“ comunică: Până acumă s'a hotărât singur numai în principiu ocuparea micștă a Rumeliei-resăritenă. Hotărâtă este participarea Austriei, Angliei și Italiei. Decisiunea Francei nu este cunoscută, neparticiparea Germaniei este sigură. Fie-care contingent va avé după comandantii sei instrucțiuni comune pentru un cerc anumit.

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Genesa evangeliilor

(Studiu biblic)

Ἐγενετὴ τὰς γραφῶν; Ioan 5, 39.
(1 urmare).

2. Consonanța dintre Sinoptici a dat ansă la o mulțime de ipoteze. Mai însemnate sânt 4:

a) Hipotesa tradițiunii (representată cu deosebire de Gieseler⁸⁾ Credner⁹⁾, după care Sinopticii au descris viața lui Iisus așa precum au aflat-o ficsată în predica evangelică (Evangelia verbală primitivă); adică ei numai au reprodus aceea ce prin cuvânt se steriotipase în tradițiune.

O formă steriotipă a istoriei evangelică să se fi format în limba arameică. Aceasta pentru că Evangelia s'a predicat mai întâiu în Palestina pentru Iudei, și pentru că Apostolii, stând în strinsă legătură unii cu alții, s'au audît reciproc adese-ori predicând, și astfel au statornicit nu numai anumite partii, dar și anumite cuvântări, anumite sentențe de-ale lui Iisus.

Hipotesa este într-o cât-va întemeiată, într-o cât adică evangeliilor scrise le-a premers predica — Evangelia verbală. Dar este departe de-

⁸⁾ Historisch-krit. Versuch über die Entstehung der schriftl. Evang. Leipzig 1818.

⁹⁾ Einleitung in das Neue Test. Halle 1836, pg. 187 seq.

impăca consonanțele singuratică de o parte și disonanțele, dintre inșiși Sinopticii de altă parte.

b) Hipotesa Evangheliei primitive scrise la carea a recurs mai întâiu Lessing,¹⁰⁾ urmat în diferite întorsături și sucituri de o mulțime de literați. După această ipotesă toți trei Evangeliștii ar fi folosit sau una și aceeași monografie-aramaică¹¹⁾ sau greacă sau mai multe scrieri, cari asemenea sau perdut.

Abstragând de la aceea că ipotesa este prea măestrită, ea n'are basă istorică. Căci una sau mai multe scrieri primitive de o însemnătate atât de mare numai nu se putea perde, fără ca în întreagă literatura să rămână vre-o urmă despre existența lor.

Despre scrierile, de cari face amintire Luca 1, 1. și la cari se provoacă aderenții acestei ipoteze vom vorbi în alt loc.

c) Hipotesa așa numită a întrebuițării. După această ipotesa un Evangelist să fi folosit scrierea celui alalt, și ici coala să fi copiat formal.

Hipotesa sa dezvoltat în mai multe forme, din cari noi amintim 6, mai însemnate:

a) Mateiu este Evangelia primitivă. Pe aceasta a folosit-o Marcu și pe amândouă Luca (Wettstein, Hilgenfeld, Hengstenberg, cu deosebire Hug: Einleitung in die Schriften N-T's. 4 Auflage 1847. pag. 130 seqq.)

β) Luca este Evangelia primitivă. Ea sa întrebuițat de Mateiu, și pe amândouă le-a folosit Marcu (Büsching, Harmonie der 4 Evangelisten, Hamburg 1766.)

γ) Pe Luca ca Evangelia primitivă l-a folosit Marcu, ear Mateiu a folosit pe amândoi (Vogel, Gabler's Journal für theolog. Lit. Tom. I. 1804 pg. 1.)

Mai însemnate și cu mai mulți aderenți sânt celelalte 3.

δ) Hipotesa Griesbach-iană, după care Mateiu ca Evangelistul primitiv, a fost folosit de Luca, iar pe amândoi i-a contras Marcu în Evangelia scrisă de dânsul (Griesbach. Commentatio qua Marci Evangelium Matth. et Lucae commentariis decretum esse demonstratur, Ienae 1789 — acompaniat de Theile, Fritzsche, Delitzsche Langen ș. a.)

e) Hipotesa numită Wilke-iană, după care Marcu este Evangelia primă. Pe Marcu l'a folosit Luca și pe aceasta Mateiu (Wilke, der Urevangelist, Dresden 1838, urmat de Weisse, Hitzig ș. a.)

ς) Așa numita ipotesă Storr-iană, după care Marcu, fiind Evangelia cea mai veche a fost folosită de Mateiu și Luca (Storr, de fontibus Evangelii Matthaei et Lucae, Tübingen 1794, urmat de Reuss, Thiers, Ritschl etc.)

d) Hipotesa a 4-a este așa numita ipotesă de „combinațiune“. Această ipotesă dezvoltată atât de critica negativă (Baur, Schwegler, Hilgenfeld) cât și de cea numită pozitivă (Reuss Meyer ș. a.) se încearcă a scoate momentele adevărate din cele 3 ipoteze premerse. După ea unul din cei trei Evangeliști a scris Evangelia primă, pe carea apoi cei lalți doi au folosit-o împreună cu alte scripte perdue și tradițiunea evangelică orală. O direcțiune deosebită a dat acestei ipoteze Holzmann¹²⁾ și Weiss.¹³⁾

Holzmann pune ca basă a Sinopticii două scrieri primitive, pe cari

¹⁰⁾ Neue Hypothese über die Evangelisten (1874).

¹¹⁾ Aici reflectează unii la o scriere arameică perdue, alții la pretinsa Evangelie primitivă după Mateiu, și alții la o evangeliie compusă de toți apostolii.

¹²⁾ Holzmann H. I. Die synoptischen Evangelien, ihr Ursprung und geschichtlicher Character, Leipzig 1873.

le însămnă una cu A, alta cu A, cari să ni se fi păstrat numai ca fragmente în Evangeliu. A este botezat de Holzmann: Marcu-primitiv (Urmarkus), adică o descriere scurtă a predicilor lui Petru, nu scrisă de Marcu, dar folosită în redactarea Evangheliei ce poartă numele „Marcu“. A din contră e Mateiu-primitiv (Urmatthaeus), scris de Mateiu pe la an. 60, a cărui cuprins să fi fost sentințe d'ale lui Iisus (τὰ λόγια, despre cari vorbesce Papias, și la cari vom reveni în Evangelia după Mateiu). Pe aceste două scrieri primitive să le fi contopit scriitorii Evangeliilor ce poartă numele Mateiu și Luca, mai adaugând aceea ce au aflat în tradițiune — orală și scrisă. Isvorul A pretinde Holzmann că s'ar afla mai complet la Luca; din contră A să se oglindeze atât la Luca cât și la Mateiu în anumite partii poetico-profetice.

Weiss din contră susține că Marcu, așa cum o avem, este Evangelia primă. El statorcesce ca isvor pentru cele 3 Evangeliu o scriere a lui Mateiu, care să fi cuprins cuvântări d'ale lui Iisus. De aceasta să se fi folosit Marcu, adaugând aceea ce s'a adus aminte din predica lui Petru. Pe basa acestei Evangeliu (Marcu) să fi scris Mateiu, iar Luca să fi folosit pe amindouă în redactarea Evangheliei. —

Precum se vede confusiunea este una din cele mai cumplite. Și încă pe la an 1864 Reuss s'a aflat îndemnat a constata că, partea cea mai mare din ceea ce s'a scris în această cestiune, a contribuit mai mult la încurcarea de cât la descurcarea ei.¹⁴⁾

Și, cumcă încurcătura de atunci în coace a crescut, literatura din cestiune ne dovedesce destul de lămurit.

**

*

Care să fie oare cauza acestei încurcături, și care să fie adevărata cauză a consonanței și a disonanței din Evangeliu?

Responsul la aceste întrebări este o regulă ermeneutică, pe cât de simplă, pe atât de puternică *causa și scopul scrierii* de o parte și *afinitatea spirituale* de altă parte.

Critica a desconsiderat această regulă, — urmările le vedem.

Cu ajutoriul citatei regule ermeneutice să cercăm a eși din labirintul în care ne-a condus știința veacului, dându-ne silința a afla adevărata stare a lucrului.

(Va urma).

¹³⁾ Weiss. B. Zur Entstehungsgeschichte der 3 canonischen Evangelien, Stud. u. Kritik 1861 și Jahrbücher für deutsche Theologie 1864—5.

¹⁴⁾ Reuss Ed. Geschichte der heiligen Schriften Neuen Testamentes. Edit. 4. 1864 pag. 54.

¹⁾ S. Popescu, Studii ermeneutice (Telegr. rom. Nr. 11 — 1878)

Posta Redacțiunii.

Cubin. Dispunem despre puțin spațiu. Ne rugăm pentru puțină aseptare.

De pe malul Murșului. Vom fi foarte recunoscători dacă vei continua. Este o mare ușurință pentru noi, când manuscrisul să scrie pe o față a hârtiei și cu un margo lat.

Domnului Th. P. Bucurdea-vinoasă. Observările D-Tale vor fi nimerite, dar lucrul nu este așa însemnat. Pentru a paralisa generalitatea există un mijloc sigur: corespondențe particulare din B. v.

Domnului F. A. Lachmann în Bucuresci. Noi nu putem primi tablourile în comisiune. Ori care librării de aici.

Domnului Ioan Fulea în Jabenija. Pentru a trage la răspundere pe un funcionariu subaltern, care credeți, că nu și-a împlinit datoria, există foruri, a-nume instituite spre acest scop. Nu se poate publica.

Bursa de Viena

din 28 Martie n. 1879.

Valuta nouă imperială germană	57 45
Împrumutul de stat din 1860	117 25
Acțiuni de bancă	803 —
Acțiuni de credit	242 70
London	116 95
Argint	— —
Galbin	5 53
Napoleon d'aur (poli)	9 31

Economic.

Medias, 20 Martie n. Pro hectolitru: Grâu 5.—6.; Grâu s'căreț fl. 3.20—3.70; S'căreț 3.20—3.40; Ov'șes fl. 2.—2.50; Cucuruz fl. 2.50—2.75; S'căreț de cânepă cu fl. 4.50—5.; Fasole fl. —3.40; Cartofi noi fl. 2.—2.20; Fasole 1.40—1.60; Cânepă fl. 36—38; Slănină pro 100 chilo: fl. 70; Unsoare de porc fl. —70; S'căreț luminări fl. 40—53; Spirit pro grad 10 cr.; carne de vită pro chilo 40 cr.; carne de porc 40—44 cr.; carne de vițel cr. 40—44; carnea dela un miel întreg fl. 1.40—2.; oauă 10 de 10 cr. Tergul a fer hine cercetat, timpul e eminent de frumos.

Sibiu, 28 Martie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5.—5.80; Grâu s'căreț, fl. 4.10—4.70; S'căreț fl. 3.40—4.80; Orz fl. 3.80; Ov'șes fl. 1.70—2.10; Cucuruz fl. 2.70—3.10; Mălaiu fl. 4.—4.50; Cartofi fl. 1.25—1.75; S'căreț de cânepă fl. 4.50—5.; Mazare fl. 5.—6.50; Linte fl. 11.—11.50; Fasole fl. 5.—5.50; pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 4.50; Slănină fl. 34—36; Unsoare de porc fl. 23.—24; S'căreț brut pro 50 chilo: fl. 15.50—16; S'căreț de luminări fl. 22.—22.50; Luminări: desuș 50 chilo fl. 27.—27.50; Săpun fl. 20.—21; Făină 50 chilo fl. —.90—1.; Cânepă pro 50 chilo fl. 32—34; Lemne v'ertoase de foc pro metru cubic fl. 32; Spirit pro grad 50—55 cr. pro chilo: carne de vită —40— cr.; Carne de vițel 32—55 cr.; carne de porc 40—42 cr.; carne de berbec — cr.; oauă 10 de 20 cr.

Arad, 22 Martie n. Grâul a fost reprezentat foarte bine atât aici cât și în Aradul nou și a costat cu 10—20 cr. v. a mai mult ca în săptămâna trecută. Aici notăm în special: Grâul de Bănat s'a v'endut cu fl. 7.—7.30; grâul arădean cu fl. 7.—7.50; grâul de Tisa cu fl. 7.40—8.80; apoi a trecut: S'căreț can greu cu fl. 5.20—5.30; Orzul cu fl. 5.20—5.35; Ov'șesul nu s'a cam căutat; partii mai mici s'au cheluit debia cu fl. 5.25; Tot așa s'a căutat și cucuruzul și s'a putut vinde numai cu fl. 4.20—4.30, va se țică cu un scădemânt de câte 10—25 cr. v. a pro maza metrică.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitațiuni: în 8 Maiu și 10 Iunie imob. lui Aron Keresstes în Málnás (jud. cerc. S. Szt. György); în 24 Aprilie și 24 Maiu imob. d-nei Teresia Oncu în Tomesd (jud. cerc. Körösbánya); în 10 Aprilie și 10 Maiu imob. lui George Türk și soți în Sighișoara (jud. cerc.); în 7 Aprilie mobilele lui Gavrilă Benedikty în Bocaița (jud. cerc. Gioagu); în 10 Aprilie și 12 Maiu imob. d-nei Ester Kováts în A. Szt. Mihályfalva (tribun. Turda); în 7 și 9 Aprilie și 12 și 14 Maiu imob. lui Nicolae Dușu în Crisbav și Feldioara (trib. Brașov); în 15 Maiu și 16 Iunie imob. lui Coloman Fenyess în Csokaly și N. Kanya (jud. cerc. Székelyhid); în 15 Aprilie și 15 Maiu imobil. lui Michail Manchen și soți în Sighișoara (jud. cerc.); în 11 Aprilie imob. lui Iosif Cseke în Vaja (trib. M. Vásárhely); în 16 Maiu și 21 Iunie imob. lui Ladislau Nagy sen. în M. Vásárhely; în 13 Aprilie imob. lui Martin Csibi jun. în Szaltelek (trib. M. Vásárhely); în 3 Maiu și 3 Iunie imob. lui George și Maria Theil în Apoldul de jos și Mercurea (trib. Sibiu); în 29 Maiu și 29 Iunie imob. contelui Alecsandru Teleki în Also-Orbe; în 30 Aprilie și 30 Maiu imob. lui Ioan Dubes în Diod; în 27 Maiu și 27 Iunie imob. finetoare de massa concursuală a lui Adolf Munkácsi în M. Baga; în 6 Maiu și 6 Iunie imob. și mobilele Sofiei și a lui Ioan Șandru în Cricău (jud. cerc. Aiud); în 25 Aprilie și 26 Maiu imob. lui Nicolae Biro în Alba Iulia (trib.); în 7 Aprilie mobilele finetoare de massa concursuală a neguțătorului Anton Dömötör în Orăștie (jud. cerc.); în 21 Aprilie și 21 Maiu imob. rămasului după Nicolae a lui Avram Lazar în Varmaga (tribun. Deva); în 12 Aprilie și 12 Maiu imobilele lui Teodor Pătruse în Neagra (jud. cerc. Abrud).

Nr. 137—1879.

3—3

EDICT.

Ana născută Ioan Găitan din Satulung care a părăsit cu necredință de 4 1/2 ani pe legiuitul ei bărbat Ioan Teodor Median tot din Satulung, fără de a se sci locul unde se află este prin aceasta citată, ca în termin de un an și o zi să se prezenteze înaintea subscrisului for matrimonial, căci la din contră și în absența ei se va pertracta și decide procesul divorțial, intentat asupra-i de soțul ei.

Brașov, 15 Februarie 1879.

Forul matrimonial gr. or. al tractului I al Brașovului.

Ioșif Barac m. p. protopresh.